

Bod č.

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovanie Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

03. októbra 2014

Informácia o plánovanom zavedení zásadných zmien v rámci daňových príjmov VÚC

Predkladateľ:

RNDr. Martin Zaťovič
podpredseda

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa
3. Informácia o plánovanom zavedení
zásadných zmien v rámci daňových
príjmov VÚC
4. Stanoviská komisí Z BSK

Zodpovedný:

Ing. Marián Múdry
riaditeľ odboru financií

Spracovateľ:

Ing. Veronika Bódiová
vedúca oddelenia rozpočtu

Ing. Marek Vlčej
referent oddelenia rozpočtu

Bratislava
október 2014

Návrh uznesenia

UZNESENIE č. .../2014

zo dňa 03.10.2014

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

berie na vedomie

Informáciu o plánovanom zavedení zásadných zmien v rámci daňových príjmov VÚC

Dôvodová správa

Tento materiál je vypracovaný na základe plánu Ministerstva financií SR zaviesť zmeny v prerozdelení daňových príjmov pre vyššie územné celky, ktoré budú mať zásadný dopad na financovanie kompetencií Bratislavského samosprávneho kraja.

Informácia o plánovanom zavedení zásadných zmien v rámci daňových príjmov VÚC

Tento materiál popisuje zmeny v rámci daňových príjmov VÚC, ktoré budú mať zásadný dopad na plnenie kompetencií Bratislavského samosprávneho kraja.

Aktuálny stav v oblasti daňových príjmov VÚC

Aktuálne jednotlivé VÚC majú vlastné daňové príjmy vo forme **podielu na dani z príjmov fyzických osôb (DPFO)** a **celkového výnosu z dane z motorových vozidiel (DMV)**. DMV je zaradená do systému miestnych daní na základe zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. VÚC určujú prostredníctvom všeobecne záväzného nariadenia jednotlivé sadzby dane pre všetky kategórie vozidiel. Každý daňovník odvádza túto daň podľa miesta registrácie príslušného vozidla.

Jednotlivé VÚC dosiahli v roku 2013 nasledovné daňové príjmy:

Kraj	DMV	DPFO	Daňové príjmy celkom	Rozdiel oproti BSK
Banskobystrický	13 483 394	61 615 277	75 624 167	8 181 646
Bratislavský	34 591 928	32 850 593	67 442 521	---
Košický	12 988 880	57 427 426	70 416 306	2 973 785
Nitriansky	18 731 139	54 876 863	73 608 002	6 165 481
Prešovský	14 681 763	65 615 169	80 296 932	12 854 411
Trenčiansky	13 352 464	45 100 936	58 453 400	-8 989 121
Trnavský	15 746 017	41 744 055	57 490 072	-9 952 449
Žilinský	16 524 324	51 730 456	68 254 780	812 259

*údaje sumarizoval v priebehu roka Trnavský samosprávny kraj

Aj v zmysle hore uvedenej tabuľky je vidieť, že na základe nastavenia parametrov fiškálnej decentralizácie **má BSK osobitné postavenie** v členení daňových príjmov.

Kým príjem z DMV je vyšší v porovnaní s ostatnými VÚC, príjem z DPFO je ďaleko nižší. Vyplýva to z nasledovných skutočností:

- rozloha BSK je najmenšia spomedzi všetkých VÚC, pričom na základe tohto parametra sa rozdeľuje 9% výnosu DPFO;
- takisto obrátená hustota obyvateľstva, na základe ktorej sa prerozdeľuje ďalších 9% výnosu DPFO, je v BSK najnižšia spomedzi všetkých krajov;
- prerozdelenie výnosu DPFO v sebe zahŕňa i parameter dĺžky cestnej siete (váha až 20%), ktorá je v rámci BSK takisto najnižšia v porovnaní s inými krajinami;
- výnos DPFO pre BSK je krátený koeficientom horizontálneho vyrovnania 0,9518 a prerozdeľovaný v prospech ostatných VÚC;
- vyšší výnos DMV je spôsobený aj tým, že BSK na rozdiel od ostatných krajov zvolil pri stanovení sadzieb tejto dane jednoduchosť a nemá veľké množstvo výnimiek.

Ako je z uvedeného zrejmé, pri prerozdelení výnosu DPFO je BSK **znevýhodnený parametrami vzorca uvedeného v Nariadení Vlády SR č. 668/2004 o prerozdelení výnosu DPFO (PRÍLOHA č. 1), ktorý nezohľadňuje daňovú silu VÚC** a až 38% výnosu DPFO prerozdeľuje na základe kritérií nevýhodných pre BSK. Navyše v zmysle tohto Nariadenia sú vyrátané podiely pre jednotlivé VÚC ešte upravované tzv. koeficientom horizontálneho vyrovnania, ktorý odoberá BSK z prideleného podielu na DPFO ďalšie finančné prostriedky.

Medzi ďalšie osobitosti BSK voči ostatným krajom možno zaradiť:

- nižší počet km ciest II. a III. triedy, ale vyššia hustota dopravy;
- vysoká intenzita tranzitnej dopravy a osobnej dopravy občanov dochádzajúcich za prácou;
- vyššia hustota obyvateľstva v porovnaní s ostatnými krajmi a tým intenzívnejšie používanie ciest;
- diskriminačné postavenie BSK oproti ostatným krajom v možnostiach čerpať eurofondy z dôvodu štatisticky vykazovaného vyššieho HDP na obyvateľa

Pričom na tomto mieste je ešte nutné uviesť fakt, že **BSK sa v roku 2013 na celkovom výnose DPFO pre VÚC vo výške cca. 410 mil. EUR podieľal sumou cca. 199 mil. EUR, pričom pre kraj bolo naspäť v zmysle spomínaného nariadenia prerozdelených len cca. 32,9 mil. EUR** (PRÍLOHA č. 2).

Plán vlády SR na riešenie daňových príjmov VÚC od 1.1.2015

Ministerstvo financií SR dalo v júli 2014 do medzirezortného pripomienkového konania návrh nového zákona o dani z motorových vozidiel (DMV) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý bude mať výrazne negatívny dopad na finančnú situáciu Bratislavského samosprávneho kraja.

Od 1.1.2015 chce vláda SR previesť celý výnos DMV na štát a tento výpadok pre VÚC kompenzovať prostredníctvom vyššieho podielu na DPFO. **Túto kompenzáciu deklaruje MF SR pre VÚC ako celok v plnej výške, avšak jej prerozdelenie bude podľa vzorca pre DPFO**, čo znamená výrazne negatívne pre BSK a pozitívnejšie pre všetky ostatné kraje. Vyplýva to z hore uvedeného nastavenia vzorca pre prerozdelenie DPFO.

MF SR deklarovalo výpadok pre BSK vo výške 25 mil. EUR pre najbližšie 4 roky, čo chce dosiahnuť okrem zavedenia tohto zákona aj aktualizovaním vyššie uvedeného nariadenia Vlády SR č. 668/2004; toto nariadenie však doteraz nebolo aktualizované. To znamená, že pri zavedení tohto zákona bez aktualizácie Nariadenia č. 668/2004 by mal BSK už **v roku 2015 nižšie daňové príjmy o 23,4 mil. EUR!**

Predpokladaný vývoj od 1.1.2015

Schválenie návrhu v tejto podobe bude mať dopad na zásadné zoškrtanie výdavkov BSK a sťaženú schopnosť plnenia si základných kompetencií. Existujú prakticky len dva varianty vývoja daňových príjmov v prípade schválenia nového zákona o DMV s platnosťou od roku 2015:

- 1) v prípade neaktualizovania hore uvedeného Nariadenia vlády SR č. 668/2004 budú príjmy BSK od roku 2015 nižšie o cca. 23,4 mil. EUR a viac ročne.
- 2) v prípade aktualizovania hore uvedeného Nariadenia vlády SR č. 668/2004 tak, ako to deklarovalo MF SR, by výpadok BSK vyzeral nasledovne:
 - v roku 2015 budú daňové príjmy BSK nižšie o 2,5 mil. EUR oproti dnešnému stavu
 - v roku 2016 budú daňové príjmy BSK nižšie o 5,0 mil. EUR oproti dnešnému stavu
 - v roku 2017 budú daňové príjmy BSK nižšie o 7,5 mil. EUR oproti dnešnému stavu
 - v roku 2018 budú daňové príjmy BSK nižšie o 10,0 mil. EUR oproti dnešnému stavu
 - každý ďalší rok budú daňové príjmy BSK nižšie o 10,0 mil. EUR oproti dnešnému stavu

Obidve alternatívy budú mať za následok ohrozenie financovania výdavkov BSK týkajúcich sa napr. dofinancovania škôl, financovania sociálnych služieb, krátenie prímestských liniek, zastavenie investičných aktivít v oblasti ciest II. a III. triedy, znížená podpora kultúry, cestovného ruchu, regionálneho rozvoja, atď.

Ďalším dôležitým faktorom v prípade zavedenia týchto zmien je **zvyšovanie zadĺženia BSK**, nakoľko toto sa posudzuje voči bežným príjmom VÚC. Príde tak k paradoxnej situácii, kedy BSK nebude prijímať ďalšie úvery, bude splácať istinu z existujúcich úverov a zadĺženie v zmysle legislatívnych noriem bude narastať.

Ďalšie dôležité informácie

Podľa názoru vedenia BSK ide o **účelové politické rozhodnutie**, na ktorom budú profitovať ostatné VÚC prostredníctvom vyššieho podielu na daňových príjmoch, autodopravcovia v podobe znížených sadziieb a neposlednom rade vláda, ktorá získa úplnú kontrolu financovania VÚC.

Že ide o účelové politické rozhodnutie je jasné aj zo štruktúry predkladacej a dôvodovej správy či doložky vplyvov k novému návrhu zákona o DMV, kde nie sú spomenuté v podstate žiadne čísla, žiadne prepočty a dopady na verejnú správu sú stanovené čisto alibisticky („pozitívny aj negatívny dopad“).

V procese pripomienkovania tohto návrhu zákona neboli žiadne pripomienky VÚC akceptované, vrátane pripomienok BSK. K zásadným pripomienkam BSK sme vôbec nedostali žiadne argumenty, tieto boli jednoducho zamietnuté (PRÍLOHA č. 3).

Ďalším dôkazom politickej dohody je aj **priznaná dohoda medzi autodopravcami a ministerstvami dopravy a financií o znížení sadziieb bez akéhokoľvek riešenia dopadov na financovanie kompetencií VÚC a najmä BSK**. (PRÍLOHA č. 4)

Tento návrh nie je ani v súlade s Európskou chartou miestnej samosprávy, kedy odobratie jediného vlastného daňového príjmu VÚC je proti princípom tejto charty.

Pre verejnosť bude dôležité dôkladne sledovať, či MF SR poukáže aspoň časť z výnosu z DMV do zlepšenia infraštruktúry ciest, nakoľko tento argument použilo v predkladacej správe ako dôvod zmeny v tejto oblasti.

V neposlednom rade je takisto dôležité sledovať, či budú znížené ceny v rámci autodopravy, lebo ak nie, môžeme v podstate povedať, že napr. klienti zariadení DSS alebo pedagogickí zamestnanci v BSK zaplatia zisk autodopravcom.